

LBRIS

We know
books

MATTHEW PERRY
Friends, iubiri și
marele lucru teribil

Traducere din limba engleză și note de
RUXANDRA TOMA

Cuvânt-înainte de
LISA KUDROW

NEMIRA

CUPRINS

<i>Cuvânt-înainte, de Lisa Kudrow</i>	9
PROLOG.....	13
1. PRIVELIȘTEA.....	29
INTERLUDIU. NEW YORK.....	62
2. ALTĂ GENERAȚIE DISTRUSĂ.....	68
INTERLUDIU. MATMAN.....	92
3. BAGAJE.....	98
INTERLUDIU. MORT.....	127
4. PARCĂ AM MAI TRĂIT ASTA.....	136
INTERLUDIU. ZOOM.....	161
5. FĂRĂ AL PATRULEA PERETE.....	163
INTERLUDIU. GOLURILE.....	204
6. BRUCE WILLIS.....	205
INTERLUDIU. CÂND TOATE FORȚELE RAIULUI SE DEZLĂNȚUIE.....	229
7. AVANTAJELE DE A FI JUCAT ÎN <i>FRIENDS</i>	238
INTERLUDIU. BUZUNARE.....	262
8. ODISEEA.....	265
INTERLUDIU. CENTRUL TRAUMELOR.....	282

9. TREI NU SUNT O COMPANIE, TREI DISTRUG ORICE	284
INTERLUDIU. VIOLENȚĂ LA HOLLYWOOD	295
10. MARELE LUCRU TERIBIL	299
INTERLUDIU. PARTEA CU FUMATUL	331
11. BATMAN	346
<i>Mulțumiri</i>	359

Am știut că sunt pe drumul cel bun când mi-am dat seama că îmi cam place de terapeuta pe care mi-o repartizaseră. Sigur, aveam o cicatrice imensă pe burtă, dar, oricum, nu am fost niciodată genul de bărbat care să stea la bustul gol. Nu semăn deloc cu Matthew McConaughey, plus că, și când fac duș, am grijă să țin ochii închiși.

După cum am spus, nu am fost niciodată singur în toată perioada petrecută prin spitalele alea. Niciodată. Deci, *există* o rază de lumină chiar și în beznă. Crede-mă că există, trebuie doar să o cauți foarte bine.

Am fost externat după cinci luni înfiorător de lungi. Mi s-a spus că într-un an o să mă vindec suficient pe dinăuntru ca să mă poată opera din nou și să-mi scoată punga de colostomie. Dar, deocamdată, mi-am făcut bagajele cu hainele de dormit – cinci luni în haine de dormit – și am fost dus acasă.

Încă ceva: sunt Batman.

1

PRIVELIȘTEA

Nimeni nu-și imaginează vreodată că i se poate întâmpla vreo nenorocire. Până când i se întâmplă. Și nimeni nu scapă cu viață după ce a avut pneumonie, intestinul perforat și după ce a fost conectat la un aparat ECMO. Până o face cineva.

Eu am fost ăla.

Scriu cartea asta într-o casă închiriată, cu vedere la Oceanul Pacific. (Casa mea se află la capătul străzii, în curs de renovare – mi s-a spus că va dura șase luni, deci estimez cam un an.) Doi șoimi cu coada roșie se rotesc sub mine, în canionul care leagă cartierul Palisades de țarm. În Los Angeles, este o zi superbă de primăvară. De dimineață, mi-am agățat tablourile pe pereți (mai bine zis, am plătit niște oameni să mi le agățe – eu nu sunt prea îndemânat). A început să mă pasioneze arta abia în ultimii ani, iar, dacă te uiți atent, ai să vezi la mine una sau două dintre lucrările alea ciudate ale lui Banksy.

De asemenea, lucrez la a doua variantă a unui scenariu. Tocmai ce mi-am turnat în pahar niște cola dietetică, iar în buzunar am un pachet de Marlboro. Câteodată, lucrurile astea mi se par de ajuns.

Câteodată.

Nu mă pot abține, așa că revin iar și iar la adevărul ăsta extraordinar: sunt *viu*. Dată fiind situația în care am fost, cuvintele astea două sunt pentru mine mai miraculoase decât ți-ai putea imagina. Mi se pare că seamănă cu niște roci stranii și lucioase, aduse de pe o planetă îndepărtată. Nimănui nu prea îi vine să creadă ce s-a întâmplat. Este foarte ciudat să trăiești într-o lume în care, dacă ai fi murit, oamenii ar fi fost șocați, însă deloc surprinși.

Dar, mai presus de orice altceva, aceste două cuvinte – *sunt viu* – mă umplu de o profundă recunoștință. Dacă ai fost atât de aproape de porțile raiului, cum am fost eu, nu ai de ales în privința asta: recunoștința stă pe măsuta de cafea din living la fel ca o carte sau un album – abia dacă o mai bagi în seamă, dar este acolo. Cu toate astea, în umbra recunoștinței, acoperită de aroma stinsă de anason a sucului și pătrunzându-mi în plămâni ca fumul de țigară, stă la pândă o suferință continuă.

Nu pot să nu-mi pun o întrebare care mă macină: De ce? De ce mai sunt în viață? Am o oarecare idee despre care ar fi răspunsul, însă nu mi-am conturat-o încă prea bine. Are legătură cu ajutorul oferit celorlalți, știu asta, deși nu mi-e foarte clar cum am făcut-o. Indiscutabil, cea mai mare calitate a mea este că, dacă un alt alcoolic vine la mine și mă roagă să-l ajut să renunțe la băutura, eu îi răspund că da și chiar o

fac. Sunt în stare să ajut un om disperat să se lase de băut. În cazul ăsta, cred că pe acolo se află răspunsul la întrebarea: „De ce mai sunt în viață?” În fond, este singurul lucru care mă face să mă simt cu adevărat bine. Nu am nicio îndoială că Dumnezeu există.

Dar, vezi tu, întrebarea asta mă macină pentru că simt că nu sunt un om destul de bun. Nu poți să oferi ceva ce nu ai. Și aproape mereu mă bântuie gândurile: *Nu sunt destul de bun. Nimănui nu-i pasă de mine. Cerșesc prea mult atenție și afecțiune.* Iar gândurile astea mă stânjenesc, mă fac să nu mă simt în largul meu. Am nevoie de dragoste, însă nu am încredere în ea. Dacă renunț să mai pretind că aș fi Chandler și îți dezvălui cine sunt eu cu adevărat, s-ar putea să mă observi sau s-ar putea să mă observi, apoi să mă abandonezi – ceea ce este încă și mai rău. Și nu aș suporta asta. Nu mi-aș mai reveni din așa ceva. Nu mai pot s-o fac. O asemenea atitudine m-ar reduce la un simplu fir de praf, m-ar nimici.

Așa că prefer să te părăsesc eu primul. Voi născoci o poveste cum că *tu* ai o problemă și o voi crede. Și voi pleca. *Dar nu se poate ca toți să aibă probleme, Matso.* Care-i numitorul comun aici?

Iar acum uite cicatricile astea oribile de pe burta mea. Uite poveștile mele de dragoste cu final nefericit. Când am părăsit-o pe Rachel. (Nu, nu cea din serial. Rachel cea adevărată. Rachel, fosta mea iubită, fata visurilor mele.) Și mă bântuie toate astea la patru dimineața, când stau treaz, în patul din casa mea cu priveliște la Pacific Palisades. Am cincizeci și trei de ani. Și nu mai este deloc amuzant.

Toate casele în care am locuit vreodată au avut niște pravești superbe. Este cel mai important lucru pentru mine.

La cinci ani, am fost urcat într-un avion care pleca din Montréal, Canada, unde locuiam cu mama mea, și am fost trimis la Los Angeles, California, în vizită la tatăl meu. Eram un „minor neînsoțit“ (la un moment dat, chiar m-am gândit că ăsta ar trebui să fie titlul cărții mele). Pe atunci, chiar și la vârsta aia, copiii mergeau singuri cu avionul. Era ceva obișnuit din partea părinților – deși aveau o vârstă fragedă, copiii erau urcați la bord și călătoreau singuri. Cred că o milisecundă – dacă nu și mai puțin – mi-am zis că o să fie o aventură extraordinară, apoi mi-am dat seama că eram prea mic ca să fac singur tot drumul ăla și m-a apucat groaza. Luați-mă de aici! N-am decât cinci ani. A înnebunit toată lumea?

Și sutele de mii de dolari cât m-au costat ședințele de psihoterapie din cauza asta? Îmi dă cineva înapoi toți banii ăia?

Dar ai tot felul de avantaje atunci când ești un minor neînsoțit la bordul unui avion, printre care și un ecuson agățat la gât, pe care scrie exact așa: MINOR NEÎNSOȚIT. Plus că ești îmbarcat înaintea celorlalți, iar până atunci stai într-o sală de așteptare rezervată doar copiilor, primești gustări absolut delicioase, te conduce cineva la avion... Mda, poate că astea ar fi trebuit să mi se pară niște chestii extraordinare (mai târziu, după ce am devenit cunoscut, am avut parte în aeroporturi de toate beneficiile astea, plus altele și mai și, dar întotdeauna mi-au adus aminte de prima mea călătorie cu avionul, așa că am avut oroare de ele). Stewardesele ar fi trebuit să aibă grijă de mine, numai că ele erau ocupate să servească șampania (așa

se proceda în anii '70, când totul era permis). Cele două pahare (maximum două) erau băute rapid de toți pasagerii, așa că zborul, lung de șase ore, mi s-a părut că l-am petrecut în Sodoma și Gomora. Duhoarea de alcool se simțea peste tot. Probabil că tipul de lângă mine a băgat în el vreo zece cocktailuri. (Am renunțat să le mai număr după două ore.) Nu puteam să înțeleg de ce un adult ar vrea să bea aceeași chestie iar și iar... Și iar... Of, cât de naiv eram!

Apăsam butonul ăla mic, prin care chemam stewardesa, doar când aveam curaj. Adică nu prea des. Însă, când o făceam, domnișoara – nu uita că suntem în anii '70, deci avea fustă scurtă rău de tot și cizmulite la modă – venea repede la mine, mă mângâia pe păr și apoi se ducea în treaba ei.

Eram al naibii de speriat. Am încercat să-mi citesc revista *Highlights*¹, dar la fiecare turbulență eram convins că o să mor. N-aveam pe nimeni alături care să-mi spună că totul este în regulă, n-aveam la cine să caut puțină alinare. Nici măcar nu ajungeam cu picioarele până la podea. Și eram mult prea speriat ca să-mi reglez spătarul scaunului ca să ațipesc un pic. Așa că am stat treaz, cu ochii larg deschiși, așteptând următorul gol de aer și întrebându-mă din nou și din nou oare ce simți când te prăbușești de la aproape unsprezece mii de metri.

Nu m-am prăbușit, cel puțin, nu la propriu. În cele din urmă, avionul a început să coboare prin minunatele culori ale înserării din California. Vedeam cum sclipesc luminile pe străzile largi, ca niște covoare fermecate și strălucitoare, cu

¹ Revistă pentru copii, apărută în 1946 (n. tr.).

tivuri întunecate (despre care acum știu că erau dealuri), simțeam cum radiază tot orașul spre mine, spre mutra mea mică și lipită de hublou. Și îmi aduc aminte, de parcă s-ar fi întâmplat ieri, cum mi-am spus că toate luminile și splendoarea aia voiau să mă anunțe că în curând voi avea un părinte.

Tocmai faptul că nu am avut pe cineva lângă mine, în avion, este unul dintre numeroasele motive care au dus la sentimentul de abandon care m-a copleșit întreaga viață... Că nu m-ar fi lăsat singur dacă m-ar fi iubit, corect? Nu așa merge treaba? Toți ceilalți copii aveau părinții lângă ei. Eu aveam doar un ecuson și o revistă.

Deci, din cauza asta, când îmi cumpăr o casă nouă, și mi-am cumpărat multe (nu vă gândiți că n-aș fi avut de unde să aleg), trebuie neapărat să aibă o priveliște frumoasă. Când mă uit în jos, vreau să simt că sunt în siguranță, că e un loc în care cineva se gândește la mine, un loc unde există dragoste. Acolo, jos, pe undeva prin valea aia sau prin oceanul ăla imens, dincolo de autostrada paralelă cu țărmul și dincolo de zburătoarele cu coadă roșie, probabil locuiesc copii crescuți de părinții lor. Acolo se află dragostea. Acolo este familia. Acum pot să mă simt în siguranță.

Ce mama dracului căuta copilul ăla singur într-un avion? Cine a avut grijă de el din Canada până în California? Asta e o întrebare pe care mi-am pus-o adesea, dar pe care nu am îndrăznit niciodată să o rostesc cu voce tare.

Nu mă dau deloc în vânt după confruntări. Da, sigur, pun o grămadă de întrebări. Dar numai în gând.

Multă vreme am tot încercat să dau vina pe cineva sau pe ceva pentru toate necazurile mele.

O mare parte din viață mi-am petrecut-o prin spitale. Până și cei mai curajoși dintre noi ajung să-și plângă singuri de milă când stau internați atât de mult timp, iar eu am fost campion la autocompătimire. De fiecare dată când stau întins pe patul de spital, mă gândesc la viața mea de până atunci, întorcând pe toate părțile fiecare moment, așa cum răsuțește un arheolog câte o relicvă misterioasă, și încerc să-mi explic de ce mi-am petrecut atâția ani într-o stare de disconfort și suferință emoțională. Întotdeauna știam de unde venea durerea reală. (Întotdeauna am știut motivul pentru care aveam dureri fizice, iar răspunsul era mereu același: *Păi, nu-i normal să bei atât de mult, cretinule!*)

În primul rând, voiam să dau vina pe părinții mei iubitori și bine intenționați... Iubitori, bine intenționați și, unde mai pui, incredibil de frumoși.

Haide să ne întoarcem în ziua aceea de vineri, 28 ianuarie 1966 – locul acțiunii este Waterloo Lutheran University, din Ontario.

Suntem la al cincilea concurs anual pentru acordarea titlului de Miss Canadian University Snow Queen (titlu care se acordă „pe criterii de inteligență, participare la activitățile studentești, personalitate și, bineînțeles, frumusețe”). Canadienii nu se uitau la costuri când era vorba să încoroneze o nouă Miss CUSQ, așa că urma să aibă loc o „paradă cu torțe, fanfare și care alegorice”, plus „un picnic și un meci de hochei“.

Pe lista candidatelor pentru acest titlu se află și Suzanne Langford – este numărul unsprezece și reprezintă University of Toronto. Împotriva ei candidează o mulțime de alte frumuseți cu nume absolut încântătoare: Ruth Shaver, din British Columbia; Martha Quail, din Ottawa; ba chiar și Helen „Puiuț“ Fuhrer, de la McGill University, Montréal, care probabil că își adăugase porecla „Puiuț“ ca să amortizeze cât de cât sonoritatea puțin cam nefastă a numelui de familie, chiar dacă trecuseră douăzeci de ani de la încheierea celui de-Al Doilea Război Mondial.

Însă toate aceste tinere nu-i ajungeau nici măcar la degetul mic superbeii Miss Langford. În acea seară geroasă de ianuarie, câștigătoarea titlului din anul precedent a participat și ea la încoronarea celei de-a cincea Miss Canadian University Snow Queen, care, odată cu această onoare, a primit o eșarfă și o obligație: acum, Miss Langford urma să ofere coroana celor din anul următor.

Ceremoniile din 1967 au fost la fel de fastuoase. În anul acela urma să se organizeze un concert al trupei The Serendipity Singers, care cânta un gen de muzică oarecum inspirat din stilul grupului The Mamas & The Papas, care avea un solist pe care îl chema John Bennett Perry. Trupa The Serendipity Singers era o anomalie chiar și pentru anii '60, când aproape că se cânta doar folk – hitul lor (singurul, de altfel), *Don't Let the Rain Come Down*, era o reinterpretare a unei poezioare englezești pentru copii. Chiar și așa, a ajuns pe locul doi în topul muzicii folk-pop și pe locul șase în topul Billboard Hot 100, în mai 1964. Însă această realizare ar trebui

totuși comparată cu cea a formației Beatles, care a ocupat *primele cinci locuri* – *Can't Buy Me Love*, *Twist and Shout*, *She Loves You*, *I Want to Hold Your Hand* și *Please, Please Me*. Dar succesul englezilor nu conta pentru John Perry – el era mereu pe drumuri, un cântăreț care așa făcea rost de bani ca să mănânce. Și cum să nu se bucure când avea de susținut un concert pentru gala Miss Canadian University Snow Queen, din Ontario? Iată-l pe scenă, cântând fericit: „Acum și omulețul strâmb, și pisica lui strâmbă, și șoricelul ei strâmb / Trăiesc împreună într-o căsuță strâmbă rău“¹, flirtând din priviri pe deasupra microfonului cu Suzanne Langford, Miss Canadian University Snow Queen din anul precedent. La momentul respectiv, ei doi erau unii dintre cei mai grozavi oameni de pe fața pământului – numai să le vezi fotografiile de la nuntă și precis ți-ar veni să le tragi un pumn în mutrele lor perfecte. N-au avut nicio șansă. Când doi oameni arată atât de bine, e clar că se vor transforma reciproc.

Apoi, când John și-a terminat cântarea, au început să danseze. Probabil așa s-ar fi încheiat totul, dacă nu s-ar fi pornit viscolul ăla năprasnic, care le-a stricat seara și care i-a împiedicat pe băieții din Serendipity Singers să plece din oraș. Prin urmare, iată o întâlnire demnă de un film de dragoste: un cântăreț de folk și o regină a frumuseții rămân înzăpeziți într-un oraș canadian, în 1967, și se îndrăgostesc la culme unul de altul... Cel mai chipeș bărbat de pe lume o întâlnește pe cea

¹ Versuri din poezia pentru copii *There Was a Crooked Man* (n. tr.).